

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาสุขภาพจิตอย่างรุนแรง สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด ได้กลายเป็นปัญหาระดับชาติสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรีได้ประมาณการจำนวนผู้ติดยาและผู้ใช้ยาเสพติดทั่วประเทศว่ามีประมาณ 3 ล้านคน โดยจำแนกเป็นผู้ใช้หรือผู้เสพแต่ยังไม่ติด จำนวน 2,700,000 คน และจำนวนผู้ติดยา จำนวน 300,000 คน ปัญหาสุขภาพจิตที่ได้แพร่ขยายอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่องไปทั่วประเทศ จากหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ 73,538 หมู่บ้าน/ชุมชน ปี พ.ศ. 2535 มีหมู่บ้าน/ชุมชนประสบปัญหาสุขภาพจิต 18,696 แห่ง เพิ่มขึ้นเป็น 20,825 แห่ง ในปี 2537 และ 23,841 แห่ง ในปี 2539 และขยายเป็น 36,197 แห่ง ในปี 2543 โดยจำแนกเป็นหมู่บ้าน/ชุมชนมีปัญหาสุขภาพจิตระดับรุนแรง 6,881 แห่ง ระดับปานกลาง 10,743 หมู่บ้าน/ชุมชน และระดับเบาบาง 17,600 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี 2544 : 3-4) ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อคุณภาพชีวิตของประชากรในชาติทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากยาเสพติดได้บั่นทอนสุขภาพผู้เสพทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจทำให้ผู้เสพลายเป็นคนอ่อนแอ ไร้สมรรถภาพ มีความทุกข์ทรมาน ไม่สามารถที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติได้ และก่อปัญหาสังคมนานาประการ

ยาเสพติดในประเทศไทย เป็นปัญหารื้อรังกามานนับร้อยปีแล้ว และได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ปัจจุบันยาเสพติดแพร่ระบาดเข้าไปสู่กลุ่มเด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ในช่วงระยะเวลา 40 ปีก่อนกลุ่มผู้ติดยาเสพติดเป็นกลุ่มผู้ที่มีอายุระหว่าง 45 - 64 ปี ติดยาเสพติดประเภทฝิ่น แต่ปัจจุบันกลุ่มติดยาเสพติดเปลี่ยนไป คือผู้ติดยาเสพติดมากกว่าร้อยละ 50 เป็นกลุ่ม ผู้มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และยาเสพติดก็เปลี่ยนจากประเภทมีฤทธิ์อ่อนเป็นประเภทที่มีฤทธิ์ร้ายแรงมากขึ้น (โกศล วงศ์สวรรค์ 2537 : 298) ยาเสพติดในปัจจุบันมีแพร่ระบาดในทุกตัวหลัก ได้แก่ ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า และสารระเหย ซึ่งเกิดขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในปัญหาเด็กและเยาวชนที่ประพฤตินั้นไม่เหมาะสม 10 อันดับ ที่พ่อแม่พบมากที่สุด ปัญหาอันดับ 1 คือปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งมีถึงร้อยละ 85 (จรรยา

สุวรรณทัต. “พ่อแม่ระดมสมอง 10 ปัญหาขอดีดในวัยรุ่น”. มติชน (8 เมษายน 2545) : 26) และจากข้อมูลพบว่า มีเด็กและเยาวชนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมหาวิทยาลัยที่เสพยาเสพติดไปแล้วกว่า 60,000 ราย หากรวมไปถึงจำนวนผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับและอยู่ในกลุ่มเสี่ยงแล้ว คาดว่าจะมีเด็กและเยาวชนอยู่ในข่ายที่จะเป็นเหยื่อของยาเสพติดนับล้านคน (กลิ่น สระทองนิยม. “โครงการสำรวจข้อมูลต่อต้านยาเสพติดยุทธศาสตร์ปราบยาเสพติดที่ตรงจุด”. เคลลิวส์ (13 มีนาคม 2545) : 12)

จากข้อมูลที่กล่าวมาสังเกตได้ว่าปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนนักศึกษาเป็นปัญหาที่สำคัญมาก เพราะเด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาคือทรัพยากรที่อยู่ในกระบวนการพัฒนาเพื่อให้มีคุณภาพสำหรับเป็นกำลังสำคัญในพัฒนาประเทศโดยรวมต่อไป แต่หากในกระบวนการพัฒนาทรัพยากรเหล่านี้ได้ถูกทำลายไปด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด แล้วประเทศจะสูญเสียทั้งทรัพยากรมนุษย์และโอกาสพัฒนาสังคม ฉะนั้นปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องเร่งดำเนินการ ด้วยการใช่วิธีการป้องกันและแก้ไขอย่างเหมาะสมและทันกาล (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานกฤษฎมนตรี 2544 : 65)

รัฐบาลได้แสดงความวิตก ในความรุนแรงของปัญหายาเสพติดของประเทศและมุ่งแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง ถึงกับมีนโยบายเผชิญปัญหานี้โดยใช้คำว่า “ประกาศสงครามกับยาเสพติด” และจากการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ในนโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง รัฐบาลจะเร่งรัดดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้ นโยบายระยะเร่งด่วน โดยยึดหลัก “การป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด” และมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119/2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 เรื่องแนวทางการใช้พลังแผ่นดิน เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยมีสาระหลักว่า “ยึดพื้นที่เป็นหลักในการดำเนินงาน เน้นการสร้างสังคมเข้มแข็งให้แก่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสนับสนุนให้ทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหายาและให้ความสำคัญแก่การป้องกันโดยเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันแก่เด็กและเยาวชน เพื่อลดอุปสงค์ด้านการติดยาควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานกฤษฎมนตรี 2544 : 203 - 207) และล่าสุดรัฐบาลได้ประกาศทำสงครามกับยาเสพติดขั้นเด็ดขาด โดยกวาดล้างยาเสพติดทุกชนิดให้สิ้นซากไปจากประเทศไทยภายใน 3 เดือน กำหนดให้วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 เป็นวันเริ่มดำเนินการ (อดุลย์ คุณมี, พ.ศ.อ.. “สงครามแตกหักยาเสพติด ยาบ้า – เฮโรอีน – ผีน”. เคลลิวส์ (5 กุมภาพันธ์ 2546) : 5)

นครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาอาศัพตคิอย่างรุนแรงและแพร่ระบาดไปถึงสถานศึกษา เนื่องจากปัจจัยเอื้ออำนวยหลายประการกล่าวคือเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่สองในภาคใต้รองจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ในภาคใต้ตอนกลางมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ ตรัง พัทลุง สงขลาและอำเภอไทยดำนที่ศตะวันออกแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 21 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ มีประชากรจำนวน 1,525,557 คน ซึ่งมากที่สุดในภาคใต้ เป็นจังหวัดที่มีสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,023 แห่ง นักเรียน นักศึกษาทุกระดับ จำนวน 361,795 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช 2543 : 2) การเป็นที่ตั้งเชื่อมโยงระหว่างภาคใต้ตอนบนกับภาคใต้ตอนล่าง และชายฝั่งทะเลที่ยาวมากถึง 225 กิโลเมตร ทำให้จังหวัดจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นพื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวของนักค้ายาเสพติดสูง นักค้ายาเสพติดใช้เส้นทางคมนาคมในลักษณะโยงโย เป็นเครือข่ายส่งผลให้การลำเลียงขนย้ายและการแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้น (ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนครศรีธรรมราช 2544 : 4) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบาดในสถานศึกษา จากการสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2543 จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามีนักเรียน นักศึกษา เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดประเภทต่างๆ โดยเป็นผู้เสพยา จำนวน 1,545 คน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด จำนวน 2,264 คน และเกี่ยวข้องกับด้านอื่นๆ 417 คน ประเภทยาเสพติดที่ใช้เสพคือ เหล้า บุหรี่ ร้อยละ 78.52 ยาบ้า ร้อยละ 14.88 สารระเหย ร้อยละ 5.37 และกัญชา ร้อยละ 1.23 ทั้งนี้มีสาเหตุการใช้ยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษา มาจากเลียนแบบเพื่อน ร้อยละ 91.21 ปัญหาครอบครัว ร้อยละ 7.39 ถูกหลอก ร้อยละ 1.15 และถูกบังคับ ร้อยละ 0.25 ตามลำดับ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช 2544 : 3)

ในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดดังกล่าว สถานศึกษาต่างๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามรวมอยู่ด้วยนั้น ได้ดำเนินการป้องกันปัญหาอาศัพตคิตตามแผนงาน นโยบาย มาตรการของสถานศึกษา โดยการดำเนินการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด สำหรับกลุ่มนักเรียน นักศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการอันเป็นกลไกสำคัญของรัฐที่จะต้องตอบสนองนโยบายของรัฐบาลได้กำหนดให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาศัพตคิต ในสถานศึกษาเป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วนที่ทุกหน่วยงานในสังกัดจะต้องร่วมมือกันดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องและได้มีการจัดทำแผนป้องกันสารเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2540 - 2544) เป็นแผนหลัก 5 ปี โดยยึดกรอบนโยบายตามแผนป้องกันยาเสพติดของประเทศตามนโยบายของรัฐบาลด้วย (ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช 2544 : 11)

ในการเผชิญปัญหาดังกล่าว โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีหลักการและข้อปฏิบัติของศาสนาที่เอื้ออำนวยต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนประเภทหนึ่ง ตามมาตรา 15 (1) และ (2) ของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ 2537 : 65-66) ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีสถานศึกษาประเภทดังกล่าว จำนวน 7 แห่ง และที่เปิดสอนวิชาศาสนาอิสลามควบคู่กับวิชาสามัญ มีจำนวนทั้งสิ้น 5 แห่ง และเปิดสอนวิชาศาสนาอิสลามอย่างเดียว จำนวน 2 แห่ง โดยเฉพาะโรงเรียนที่เปิดสอนทั้งวิชาศาสนาอิสลามและวิชาสามัญ เปิดสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา และสถานศึกษาดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่แปรสภาพมาจากสถานศึกษาที่สอนศาสนาอิสลามแต่เพียงอย่างเดียวมาก่อนหรือที่เรียกกันว่า “ปอเนาะ” โรงเรียนประเภทนี้ได้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นคุณธรรมและจริยธรรมอิสลาม ในกระบวนการเรียนรู้ปลูกฝังความศรัทธา การปฏิบัติศาสนกิจ และแนวทางดำเนินชีวิตประจำวันในด้านอื่นๆ รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ในสาขาต่างๆ ทางด้านศาสนาอิสลามควบคู่กับวิชาสามัญ

ในแง่หลักการ ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีหลักคำสอนให้มนุษย์มีความสัมพันธ์กับพระเจ้าและมีความสัมพันธ์กับมนุษย์ด้วยกันอย่างเหมาะสม ดังนั้นวิถีชีวิตของมุสลิมจึงผูกพันอยู่กับพระเจ้าด้วยการทำความเคารพภักดีพระองค์ และในขณะเดียวกันในเรื่องการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมมุสลิมก็จะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์ต่อกันในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขโดยไม่ทำให้ตนเองและสังคมเดือดร้อน ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีเจตนารมณ์เพื่อการปกป้องรักษาศาสนา ชีวิต ทรัพย์สิน เผ่าพันธุ์และสติปัญญา ดังนั้นในกรณีปัญหาเสพติดอิสลามถือว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่บ่อนทำลายศาสนา ชีวิต ทรัพย์สิน เผ่าพันธุ์ และสติปัญญาของมนุษย์ในส่วนบุคคลโดยตรง และนำความเดือดร้อนมาสู่สังคมโดยรวม (สายสัมพันธ์ ฉบับพิเศษ 2536 : 19 - 20) และคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งเป็นคำสอนแม่บทของศาสนาอิสลามได้กล่าวว่า “พวกเจ้านั้นเป็นประชาชาติที่ดียิ่ง ซึ่งถูกให้อุบัติขึ้นสำหรับมนุษยชาติ โดยที่พวกเจ้าใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบและห้ามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่มิชอบและศรัทธาต่ออัลลอฮ์” (คัมภีร์อัลกุรอาน 3 : 110 อ้างอิงมาจาก สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ม.ป.ป. : 134) และคัมภีร์อัลกุรอานอีกโองการหนึ่งอธิบายลักษณะประชาชาติมุสลิมว่า “บรรดาผู้ที่เราให้พวกเขามีอำนาจในแผ่นดิน คือบรรดาผู้ที่ดำรงละหมาดและบริจาคซะกาตและใช้กันให้กระทำความดีและห้ามปรามกันให้ละเว้นความชั่ว และบั้นปลายของกิจการทั้งหลายย่อมกลับไปหาอัลลอฮ์” (คัมภีร์อัลกุรอาน 22 : 41)

ด้วยเหตุที่ปัญหายาเสพติดสร้างความเสียหายแก่บุคคล สังคม และปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดได้แพร่ระบาดอย่างกว้างขวางรวมถึงสถานศึกษาและนักเรียน นักศึกษา

จำนวนมากที่เข้าไปเกี่ยวข้องและเป็นผู้เสียหายเสียดิฉัน จนทางรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายและแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหาได้อย่างจริงจัง ประกอบกับยาเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ชอบทำลายเจตนารมณ์ของอิสลามโดยตรง ดังนั้นครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งทำหน้าที่ในการให้การเรียนรู้ อบรม ปลูกฝังนักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ มีความศรัทธาและมีคุณธรรมจริยธรรม อิสลามจึงต้องดำเนินการป้องกันปัญหาเสียดิฉันอย่างจริงจัง โดยอาศัยหลักคำสอนที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำหน้าที่ในสถานการณดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากศาสนาอิสลามถือว่าสิ่งที่มีเมฆาและยาเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ชอบ คัมภีร์อัลกุรอานกล่าวว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลายที่จริงสุราและการพนันและแท่นหินสำหรับเชือดสัตว์บูชาอัน และการเสีงตัวนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ชอบอันเกิดจากการกระทำของชายฉกรรจ์...” (คัมภีร์ อัลกุรอาน 5 : 90) และเมื่อมีสิ่งที่เป็นความชั่วเกิดขึ้นในสังคมแล้วจึงเป็นหน้าที่ของมุสลิมผู้ศรัทธาที่จะต้องแก้ไขอย่างสุดความสามารถ คามที่ท่านศาสดามุฮัมมัด ได้กล่าวไว้ว่า “ผู้ใดในพวกท่านรู้เห็นสิ่งที่เป็นความชั่วก็ห้ามด้วยมือ (อำนาจ) ของเขา ถ้าเขาไม่มี ความสามารถ ดังนั้น (จงห้ามปราม) ด้วยลิ้นของเขา (ด้วยการตักเตือน) ถ้าเขายังไม่สามารถ ดังนั้น (จงห้ามปราม) ด้วยจิตใจของเขา (รู้สึกไม่สบายใจ ไม่เห็นด้วย) การกระทำดังกล่าวนี้ (คือปรามด้วยจิตใจ) เป็นการศรัทธาที่อ่อนที่สุด” บันทึกโดยมุสลิม (อัคดุลลอฮ์ ละออแมน 2527: 90) ดังนั้นครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในฐานะของผู้เป็น “ครู” และเป็น “มุสลิม” จึงถือว่าเป็นภารกิจสำคัญที่จะต้องดำเนินการป้องกันปัญหาเสียดิฉันในโรงเรียนอย่างจริงจัง

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยได้พบว่า ครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนมีความตระหนักในปัญหาและบทบาทของตนในการนำคำสอนศาสนาอิสลามมาปรับใช้เพื่อป้องกันปัญหาเสียดิฉันในโรงเรียนทั้งในการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ อย่างไรก็ตามเรื่องดังกล่าวยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาหรือรวบรวมเป็นข้อมูลในทางวิชาการ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ปฏิบัติงานสอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความสนใจที่จะศึกษาหลักคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และวิธีการนำคำสอนศาสนาอิสลามของครูผู้สอนศาสนาอิสลามปรับใช้ในการป้องกันปัญหาเสียดิฉันในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยคาดหวังว่าจะได้รับความรู้เป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาเสียดิฉันในโรงเรียนประเภทเดียวกัน โรงเรียนประเภทอื่น รวมทั้งชุมชนมุสลิม และสังคมโดยรวมที่เผชิญปัญหาดังกล่าวอยู่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหลักคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด
2. เพื่อศึกษาวิธีการและผลการดำเนินการของครูผู้สอนศาสนาอิสลามในการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหายาเสพติด ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการ มีทัศนคติที่ดี และเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งในการพัฒนาดังกล่าวมีองค์ประกอบหลายด้าน ทั้งหน่วยที่ให้การเรียนรู้ ผู้รับการหล่อหลอม แบบแผน องค์ความรู้ รวมทั้งวิธีการปลูกฝัง ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยเฉพาะศาสนาเป็นแหล่งที่มาอันสำคัญยิ่ง

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยกำหนดกรอบ ขอบเขตการศึกษาดังนี้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้ ศึกษาจากครูผู้สอนศาสนาอิสลามและนักเรียนจากโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5 โรงเรียน เฉพาะโรงเรียนที่เปิดสอน วิชาศาสนาอิสลามควบคู่กับวิชาสามัญ ดังนี้

- 1.1 โรงเรียนมุสลิมสันติธรรมมูลนิธิ ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.2 โรงเรียนอัลมูวาหะฮิดีน ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.3 โรงเรียนมัคอรชาตุลอุมุคติน ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.4 โรงเรียนประทีปศาสน์ ตำบลกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.5 โรงเรียนปัญญาสารธรรมมูลนิธิ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 2.1 ขอบเขตหลักคำสอน ศึกษาหลักคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติด จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1.1 จากคัมภีร์อัลกุรอาน
- 2.1.2 เอกสารวณะของศาสนาฮัมมัด
- 2.1.3 เอกสารความรู้ศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้อง

2.2 ขอบเขตการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลาม เพื่อการป้องกันปัญหาเสพติดของครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

- 2.2.1 ความคิดเห็นของครูผู้สอนศาสนาอิสลามเกี่ยวกับปัญหาเสพติด
- 2.2.2 การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2.2.3 ผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2.2.4 ความคิดเห็นของครูผู้สอนศาสนาอิสลามต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาเสพติดในโรงเรียน

2.3 ขอบเขตผลการได้รับการเรียนรู้ของนักเรียน จากการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลาม เพื่อการป้องกันปัญหาเสพติดของครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

- 2.3.1 ผลการเรียนรู้คำสอนศาสนาอิสลามเกี่ยวกับยาเสพติด
- 2.3.2 ผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2.3.3 ผลการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร
- 2.3.4 ความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ข้อตกลงเบื้องต้น

สำนวนแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากภาษาอาหรับเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยใช้สำนวนแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย ส่วนในกรณีที่เป็นข้อความที่ผู้วิจัยขมมาจากผู้เขียนข้อความที่เกี่ยวข้องและมีสำนวนแปลความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยนั้น ผู้วิจัยจะใช้สำนวนแปลตามผู้เขียนผู้นั้นใช้ ซึ่งอาจจะทำให้สำนวนแปลความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานบทเดียวกันหรือโองการเดียวกันมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง การนำคำสอนศาสนาอิสลามไปใช้ โดยการบูรณาการลงไปในกระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำการสอนวิชาศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนครศรีธรรมราช

คัมภีร์อัลกุรอาน 4 : 43 หมายถึง การอ้างอิงคำสอนหรือบทบัญญัติจากคัมภีร์อัลกุรอานบท (ซูเราะฮ์) ที่ 4 โองการที่ 43, คัมภีร์อัลกุรอาน 5 : 90-91 หมายถึง การอ้างอิงคำสอนหรือบทบัญญัติจากคัมภีร์อัลกุรอานบท(ซูเราะฮ์)ที่ 5 โองการที่ 90 ถึงโองการที่ 91

ปัญหาฮาเสฟติค หมายถึง ปัญหาใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับฮาเสฟติค ทั้งโดยการเสฟ การค้าขายและอื่นๆ

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนวิชาศาสนาอิสลามและวิชาสามัญ เป็นโรงเรียนเอกชน ตามมาตรา 15 (1) และ (2) ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยโรงเรียนมุสลิมสันติธรรมมูลนิธิ โรงเรียนอัล-มูวาหฺฮิดีน โรงเรียนประทีปศาสตร์ โรงเรียนมัครอซาคุลอุลุมิดดินและโรงเรียนปัญญาสารธรรมมูลนิธิ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อมูลคำสอนศาสนาอิสลาม ทำให้ได้ความรู้ศาสนาอิสลามเกี่ยวกับปัญหาฮาเสฟติค
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาฮาเสฟติคในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทำให้ทราบว่ามีการปรับใช้คำสอนใดบ้างที่นำไปใช้แล้ว และที่ครูยังไม่ได้ใช้ วิธีการอะไรบ้างที่ครูใช้แล้วได้ผลและไม่ได้ผล
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาฮาเสฟติคในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาฮาเสฟติคในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนประเภทอื่น
4. ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการบูรณาการการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาฮาเสฟติคในชุมชนมุสลิม

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา จากแหล่งเอกสารต่างๆ เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการกำหนดกรอบความคิดในการศึกษา ใช้ในการเขียนเค้าโครงการวิจัยและเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

2. ชั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาด้วยวิธีดังนี้
  - 2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่ให้ความรู้ตามประเด็น ดังต่อไปนี้
    - 2.1.1 ทศนะและหลักการศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติด
    - 2.1.2 บทบัญญัติศาสนาอิสลามกับการลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด
    - 2.1.3 แนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดในทัศนะของศาสนาอิสลาม
    - 2.1.4 ทัศนะเชิงปฏิเสชยาเสพติดที่เข้มงวดตามแหล่งที่มาของคำสอนศาสนาอิสลาม
  - 2.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม
    - 2.2.1 การสังเกต (Observation) สังเกตสภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนรวมทั้งสภาพทั่วไปของบริเวณโรงเรียน
    - 2.2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) วิธีนี้ใช้กับการศึกษาการปรับใช้และผลการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามกับครูผู้สอนและศึกษาผลการปรับใช้กับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 5 โรงเรียน โดยศึกษาจากครู 27 คน และนักเรียน 25 คน ครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 5 โรงเรียน โดยเจาะจงเลือกครูผู้สอนที่มีวุฒิทางด้านศาสนาอิสลามอย่างน้อยระดับมศวะชชิต (ระดับชั้น 7 หรือระดับกลาง) และเจาะจงเลือกนักเรียนระดับต้นและระดับกลาง ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีการบันทึกข้อมูลลงในแถบบันทึกเสียงหรือการจดบันทึกตามความเหมาะสม
3. การจัดการกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้
  - 3.1 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งเอกสารต่างๆ มาศึกษาและสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตเนื้อหาในประเด็นที่กำหนดที่กำหนดไว้
  - 3.2 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ จากการจดบันทึกและแถบบันทึกเสียงมาถอดข้อความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา การปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามในการป้องกันปัญหาเสพติดของครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช
  - 3.3 นำข้อมูลตามข้อ 3.1 และ 3.2 มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และเก็บรวบรวมเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา
  - 3.4 นำข้อมูลที่ได้จาก ข้อ 3.1 3.2 และ ข้อ 3.3 มาทำการศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา
4. ชั้นเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์และมีภาพประกอบ